

Program szkoleń EASO

Maj 2017

European Asylum Support Office

Program szkoleń EASO

Maj 2017

SUPPORT IS OUR MISSION

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2017

Print	ISBN 978-92-9494-542-6	doi:10.2847/275256	BZ-02-17-533-PL-C
PDF	ISBN 978-92-9494-555-6	doi:10.2847/230062	BZ-02-17-533-PL-N

© EUROPEJSKI URZĄD WSPARCIA W DZIEDZINIE AZYLU, 2017

Spis treści

Wprowadzenie do programu szkoleń EASO	5
Czym jest program szkoleń EASO?	6
Kto może korzystać z programu szkoleń EASO?	7
Ścieżka uczenia się dla funkcjonariuszy prowadzących sprawę	8
Moduły podstawowe dla pozostałych grup docelowych	9
Jak jest monitorowane stosowanie programu szkoleń EASO?	10
Jak można uzyskać dodatkowe informacje na temat programu szkoleń EASO?	11
Wykaz modułów programu szkoleń EASO:.....	12
Moduł dotyczący włączenia	13
Moduł dotyczący technik przesłuchiwania.....	14
Moduł dotyczący oceny dowodów.....	14
Moduł dotyczący przesłuchiwania osób wymagających szczególnego traktowania.....	15
Moduł dotyczący przesłuchiwania dzieci	15
Moduł dotyczący płci społeczno-kulturowej, tożsamości płciowej i orientacji seksualnej	16
Moduł dotyczący handlu ludźmi	17
Moduł dotyczący zaawansowanych kwestii związanych z włączeniem	17
Moduł dotyczący przyjmowania.....	18
Moduł dotyczący rozporządzenia Dublin III	18
Moduł dotyczący dyrektywy w sprawie procedur azylowych	19
Moduł dotyczący informacji o kraju pochodzenia.....	20
Moduł dotyczący wykluczenia.....	20
Moduł dotyczący zakończenia ochrony.....	21
Moduł dotyczący przesiedleń.....	21
Moduł dotyczący tłumaczy ustnych	22
Moduł dla kierownictwa.....	22
Moduł dotyczący praw podstawowych i ochrony międzynarodowej w UE	23
Moduł dotyczący wspólnego europejskiego systemu azylowego	23
Moduł dotyczący wprowadzenia do problematyki ochrony międzynarodowej	24
Wprowadzenie do dydaktyki.....	24

*„Uczenie się to doświadczenie. Wszystko inne to tylko
informacja”.*

Albert Einstein

Wprowadzenie do programu szkoleń EASO

Program szkoleń EASO, którego podstawą prawną jest art. 6 rozporządzenia w sprawie EASO (rozporządzenia nr 439/2010), jest narzędziem wsparcia umożliwiającym państwom członkowskim zwiększanie ich zdolności i podnoszenie jakości w ramach ich krajowych służb azylowych. Jest również instrumentem przeznaczonym do zacieśniania praktycznej współpracy między państwami członkowskimi, skutecznie przyczyniając się do wdrażania wspólnego europejskiego systemu azylowego (CEAS), który został ustanowiony w programie haskim, a następnie w programie sztokholmskim. Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO) przyjął strategię szkoleniową (dostępną na stronie internetowej EASO www.easo.europa.eu), której celem jest nakreślenie zasad i procedur obowiązujących EASO w trakcie wykonywania swoich uprawnień w zakresie szkoleń określonych w art. 6 rozporządzenia ustanawiającego EASO (UE) nr 439/2010:

„Urząd tworzy i rozwija szkolenia dostępne dla członków wszystkich krajowych organów administracyjnych oraz sądów i trybunałów, a także krajowych służb odpowiedzialnych za kwestie azylowe w państwach członkowskich (...). Urząd rozwija takie szkolenia w ścisłej współpracy z organami azylowymi państw członkowskich, a w stosownych przypadkach korzysta z wiedzy fachowej instytucji akademickich i innych właściwych organizacji (...). Zapewnia się wysoki poziom oferowanych szkoleń; szkolenia te definiują podstawowe zasady i najlepsze praktyki z myślą o zwiększeniu spójności metod i decyzji administracyjnych oraz praktyk prawnych, z pełnym poszanowaniem niezawisłości krajowych sądów i trybunałów”.

Czym jest program szkoleń EASO?

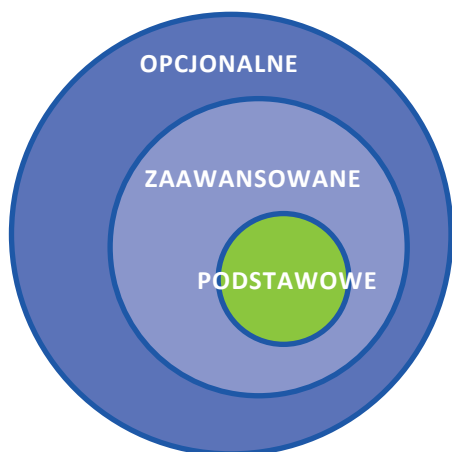
- Wspólnym systemem szkoleń zawodowych przeznaczonych głównie dla funkcjonariuszy prowadzących sprawy i innych pracowników wykonujących czynności związane z azylem w całej UE+.
- Systemem szkoleń składającym się z szeregu interaktywnych modułów, obejmującym ogół zagadnień ochrony międzynarodowej, opracowanym na podstawie Konwencji dotyczącej statusu uchodźców z 1951 r. i protokołu do tej konwencji z 1967 r., instrumentów prawnych dotyczących wspólnego europejskiego systemu azylowego oraz innych stosownych przepisów prawa międzynarodowego i europejskiego.
- Instrumentem opracowywanym przez zespoły ekspertów z różnych państw UE+ przy wsparciu grupy referencyjnej EASO.
- Materiałem szkoleniowym, który jest oparty na kompleksowej metodyce szkoleń, obejmującej zarówno teoretyczne, jak i praktyczne podejście do szkoleń i łączącej w sobie e-uczenie się i bezpośrednie sesje szkoleniowe, oraz który bazuje na analizach przykładów i promuje dobre praktyki w dziedzinie ochrony międzynarodowej.
- Metodą szkolenia instruktorów przyjętą w celu wsparcia poszerzania umiejętności, wiedzy i kompetencji instruktorów, którzy po ukończeniu modułu szkoleniowego, będą mogli szkolić pracowników krajowych organów administracji, generując efekt mnożnikowy.
- Materiałem szkoleniowym, który został opracowany w języku angielskim i który może być tłumaczony na języki krajowe przez państwa UE+.

Kto może korzystać z programu szkoleń EASO?

- Program szkoleń ma przede wszystkim służyć jako narzędzie stałego wsparcia we wszystkich państwach UE, a ponadto może stanowić doraźną pomoc w ramach wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych i wsparcia szczególnego w odpowiedzi na konkretne sytuacje.
- Program szkoleń może być skierowany do innych zainteresowanych stron, na przykład właściwych organów krajowych w państwach UE+, agencji UE, Biura UNHCR, środowiska akademickiego, odpowiednich organizacji społeczeństwa obywatelskiego i państw trzecich zgodnie ze strategią EASO ds. działań zewnętrznych¹. Dostęp do działań szkoleniowych jest przyznawany w trybie indywidualnym i zależy od potrzeb państw UE+ oraz dostępności zasobów ludzkich i finansowych.
- W celu przedstawienia zalecenia dotyczącego stosowania programu szkoleń EASO Urząd opracował **ścieżkę uczenia się** z zestawem modułów podstawowych, zaawansowanych i opcjonalnych. W ramach modułów podstawowych kursanci przechodzą to samo szkolenie podstawowe, co pozwala zapewnić wspólne jednakowe warunki działania dla poszczególnych grup docelowych. Moduły należące do kategorii zaawansowanych i opcjonalnych pomagają korzystającym ze szkoleń podnieść stopień specjalizacji.
- Dotychczas rozpoznano pięć grup docelowych: funkcjonariusze prowadzący sprawy (podstawowa grupa docelowa modułów szkoleniowych EASO), kierownictwo organów azytowych, funkcjonariusze zajmujący się polityką, funkcjonariusze wyszukujący informacje o kraju pochodzenia oraz funkcjonariusze przyjmujący. Opracowano szczegółową ścieżkę uczenia się dla grupy docelowej funkcjonariuszy prowadzących sprawy, natomiast w odniesieniu do pozostałych czterech grup docelowych określono moduły podstawowe.

¹ <https://easo.europa.eu/wp-content/uploads/EASO-External-Action-Strategy.pdf>

Ścieżka uczenia się dla funkcjonariuszy prowadzących sprawy

MODUŁY PODSTAWOWE

- Włączenie
- Techniki przesłuchiwania
- Ocena dowodów

MODUŁY ZAAWANSOWANE

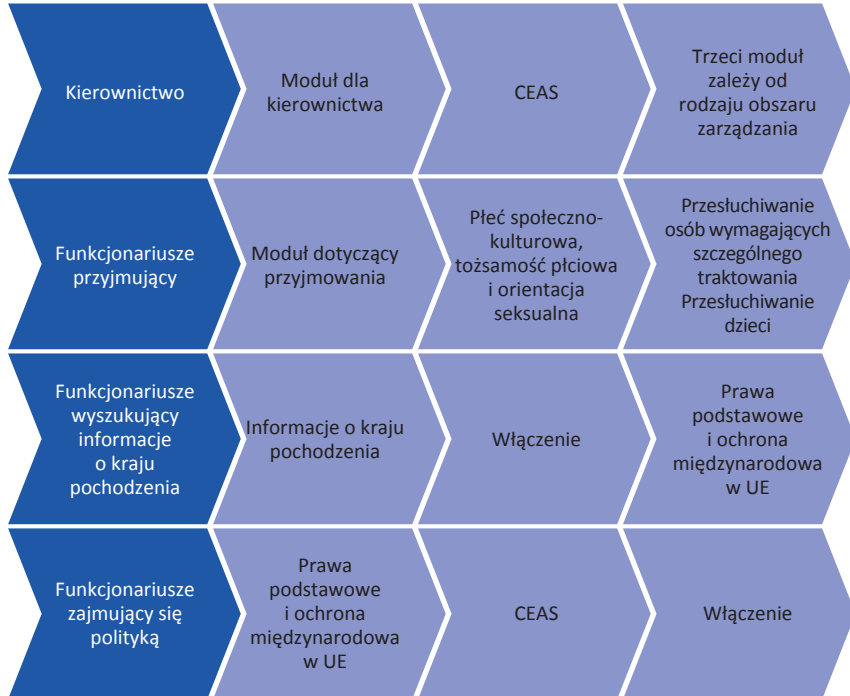
- Przesłuchiwanie osób wymagających szczególnego traktowania
- Przesłuchiwanie dzieci
- Informacje o kraju pochodzenia
- Wspólny europejski system azylowy
- Prawa podstawowe i ochrona międzynarodowa w UE
- Płeć społeczno-kulturowa, tożsamość płciowa i orientacja seksualna
- Wykluczenie
- Zaawansowane kwestie związane z włączeniem
- Wprowadzenie do problematyki ochrony międzynarodowej

MODUŁY OPCJONALNE

- Zakończenie ochrony
- Dyrektywa w sprawie procedur azylowych
- Rozporządzenie Dublin III
- Moduł dotyczący przyjmowania
- Moduł dla kierownictwa
- Tłumacze ustni
- Przesiedlenia
- Handel ludźmi

- Wprowadzenie do dydaktyki

Moduły podstawowe dla pozostałych grup docelowych

Jak jest monitorowane stosowanie programu szkoleń EASO?

- EASO opracował szczegółowy mechanizm – kokpit szkoleniowy EASO, poprzez który monitorowana i oceniana jest realizacja działań szkoleniowych EASO na poziomie UE i na poziomie krajowym.
- Kokpit szkoleniowy zapewnia zestaw narzędzi gromadzenia danych statystycznych oraz analizy danych ilościowych i obrazuje w sposób graficzny stan wdrożenia narzędzi szkoleniowych EASO. Kokpit stanowi również wsparcie dla państw członkowskich w procesie wyznaczania i realizacji krajowych celów szkoleniowych w zakresie wdrażania szkoleń EASO.
- EASO corocznie publikuje sprawozdanie szkoleniowe w sprawie realizacji programu szkoleń EASO na poziomie UE i na poziomie krajowym.

Jak można uzyskać dodatkowe informacje na temat programu szkoleń EASO?

Więcej informacji na temat programu szkoleń EASO można uzyskać poprzez wysłanie wiadomości na adres e-mail **training@easo.europa.eu**.

Wykaz modułów programu szkoleń EASO:

- Włączenie
- Techniki przesłuchiwania
- Ocena materiału dowodowego
- Przesłuchiwanie osób wymagających szczególnego traktowania
- Przesłuchiwanie dzieci
- Płeć społeczno-kulturowa, tożsamość płciowa i orientacja seksualna
- Handel ludźmi
- Zaawansowane kwestie związane z włączeniem
- Przyjmowanie
- Rozporządzenie Dublin III
- Dyrektywa w sprawie procedur azylowych
- Informacje o kraju pochodzenia
- Wykluczenie
- Zakończenie ochrony
- Przesiedlenia
- Tłumacze ustni
- Moduł dla kierownictwa
- Prawa podstawowe i ochrona międzynarodowa w UE
- Wspólny europejski system azylowy
- Wprowadzenie do problematyki ochrony międzynarodowej
- Wprowadzenie do dydaktyki

Uzupełnieniem modułów programu szkoleń EASO są podręcznik instruktora i podręcznik szkoleniowy. Podręcznik instruktora ma wspomagać instruktorów w prowadzeniu szkolenia instruktorów oraz szkoleń krajowych. Podręcznik szkoleniowy jest dodatkowym narzędziem, opracowanym w odniesieniu do niektórych modułów, i służy jako materiał odniesienia dla osób, które ukończyły już dany moduł szkoleniowy. Jest on również pomocny pracownikom służb azylowych w codziennej pracy, gdyż zapewnia streszczenie kluczowych elementów materiałów szkoleniowych.

Moduł dotyczący włączenia

Moduł dotyczący włączenia obejmuje szkolenia w zakresie wykładni i stosowania przepisów konwencji genewskiej z 1951 r. oraz ich związku z unijną dyrektywą w sprawie kwalifikowania.

W ramach tego modułu omawia się w sposób usystematyzowany i interaktywny definicję uchodźcy i podstawy udzielenia ochrony uzupełniającej. Wyjaśniono w nim również kluczowe terminy, takie jak: prześladowanie – w nawiązaniu do *podręcznika UNHCR* i dyrektywy w sprawie kwalifikowania; powody określone w konwencji, tj. rasa, religia, narodowość, przekonania polityczne i szczególna grupa społeczna, związek między prześladowaniem (uzasadnioną obawą) a powodami określonymi w konwencji; podstawowa zasada *non-refoulement* oraz inne istotne przesłanki kwalifikowania się danej osoby jako uchodźcy lub osoby potrzebującej ochrony uzupełniającej.

Podczas szkolenia uczestnicy zapoznają się z kluczowymi terminami i będą mieli możliwość zastosowania tych pojęć w ramach analizy przykładów zaczerpniętych z rzeczywistych sytuacji.

Moduł dotyczący technik przesłuchiwania

Przesłuchanie osoby ubiegającej się o udzielenie ochrony międzynarodowej jest jednym z kluczowych elementów procedury azylowej. Informacje uzyskane w toku przesłuchania mają z reguły kluczowe znaczenie w procesie rozpatrywania wniosku. Moduł ten ma na celu ułatwienie funkcjonariuszom prowadzącym sprawę zdobywanie wiedzy, rozwijanie umiejętności i kształtowanie postaw, które umożliwią im prowadzenie przesłuchania w profesjonalny sposób.

W module omawia się aspekty teoretyczne i odpowiednie prawodawstwo z bardzo praktycznego punktu widzenia. W ramach modułu propaguje się prowadzenie przesłuchań zgodnie z usystematyzowaną metodą komunikacji dwustronnej i przeprowadza się uczestnika poprzez jej etapy, począwszy od odpowiedniego przygotowania po działania, które mogą być konieczne w następstwie przesłuchania. Dzięki interaktywnej metodzie szkolenia możliwe jest ćwiczenie różnych umiejętności przesłuchiwania w warunkach konkretnych przypadków.

Dodatkową specjalistyczną wiedzę z zakresu przesłuchań można uzyskać w ramach modułów dotyczących przesłuchań dzieci i osób wymagających szczególnego traktowania.

Moduł dotyczący oceny dowodów

Moduł ten koncentruje się na procesie oceny dowodów jako podstawowej metodzie ustalania istotnych faktów dotyczących poszczególnych spraw poprzez proces gromadzenia, analizy i porównania dostępnego materiału dowodowego.

Bazuje na założeniu, że podobne sprawy należy traktować podobnie w sprawiedliwy i konsekwentny sposób. Jego podstawą jest usystematyzowane podejście do oceny dowodów, które służy minimalizacji ryzyka subiektywnego traktowania poszczególnych spraw. Dzięki modułowi uczestnicy zdobywają wiedzę, rozwijają umiejętności i kształtują postawy konieczne do praktycznego stosowania wspomnianego usystematyzowanego podejścia. Osoby korzystające z modułu zapoznają się z odpowiednimi etapami procedury, tj. z etapem gromadzenia informacji, oceny ich wiarygodności i oceny ryzyka, oraz uzyskują pomoc w dalszym zdobywaniu wiedzy i umiejętności w zakresie sporządzania stosownych elementów decyzji. Moduł stanowi omówienie aspektów teoretycznych i istotnego prawodawstwa z praktycznego punktu widzenia oraz umożliwia naukę poprzez zastosowanie tych elementów w warunkach konkretnych przypadków.

Moduł dotyczący przesłuchiwania osób wymagających szczególnego traktowania

Status osoby ubiegającej się o udzielenie ochrony międzynarodowej jest nierozwalnie związany z faktem, że osoba ta posiada szczególne potrzeby. Indywidualna sytuacja niektórych wnioskodawców sprawia jednak, że wymagają oni szczególnego traktowania w procesie przyznawania im ochrony międzynarodowej. Stan zdrowia i traumatyczne doświadczenia, jakie dana osoba przeżyła w państwie pochodzenia, podczas lotu, a nawet w państwie przyjmującym, mogą wpłynąć na ilość i jakość informacji, jakie osoba ta będzie skłonna przekazać w trakcie przesłuchania. Dla funkcjonariuszy prowadzących sprawy zasadnicze znaczenie mają wiedza, umiejętności i postawy niezbędne do identyfikowania i zaspokajania szczególnych potrzeb proceduralnych takich osób.

Ten zaawansowany moduł bazuje na module dotyczącym technik przesłuchiwania. Przewiduje się w nim prowadzenie przesłuchań zgodnie z tą samą usystematyzowaną metodą komunikacji dwustronnej przy jednoczesnym podkreśleniu konkretnych elementów, które należy uwzględnić w trakcie przesłuchania osób o szczególnych potrzebach. Dodatkowo moduł pomaga uczestnikom zdobyć zaawansowaną wiedzę o szczególnych potrzebach oraz niepełnosprawności umysłowej i fizycznej; zawiera też porady dotyczące trudnych sytuacji i potrzeb samego przesłuchującego.

Moduł dotyczący przesłuchiwania dzieci

Przesłuchiwanie dzieci wymaga szczególnych umiejętności i wiedzy, ponieważ dzieci znacznie różnią się od dorosłych, jeżeli chodzi o sposób postrzegania otoczenia, funkcje pamięciowe i poczucie czasu. Niezmiernie ważne jest zatem zagwarantowanie, aby funkcjonariusze prowadzący sprawy byli w pełni świadomi tych różnic podczas przesłuchiwania dzieci.

W ramach modułu podkreślono zasadę kierowania się dobrem dziecka, która musi stanowić podstawę wszelkich czynności podejmowanych w odniesieniu do dzieci.

Do celów tego modułu należą: przekazywanie uczestnikom wiedzy i umiejętności dotyczących etapów rozwoju dziecka, zaznajomienie ich ze szczególnymi technikami przesłuchiwania dzieci oraz zapewnienie im wiedzy i umiejętności w zakresie oceny informacji przekazywanych przez dzieci.

Moduł ten również bazuje na metodzie przesłuchiwania usystematyzowanego, którą opisano w ramach modułu dotyczącego technik przesłuchiwania. Dzięki jej zastosowaniu funkcjonariusze prowadzący sprawy uczą się, jak prowadzić przesłuchania, okazując wrażliwość i empatię oraz należycie uwzględniając wiek i dojrzałość dziecka, różnice kulturowe i skutki urazu lub stresu.

Moduł dotyczący płci społeczno-kulturowej, tożsamości płciowej i orientacji seksualnej

Moduł dotyczący płci społeczno-kulturowej, tożsamości płciowej i orientacji seksualnej ma na celu przekazanie funkcjonariuszom prowadzącym sprawy wystarczających informacji, umiejętności i wiedzy, aby mogli oni należycie oceniać wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej pod kątem kwestii związanych z płcią społeczno-kulturową, tożsamością płciową lub orientacją seksualną.

W ramach procedury udzielania ochrony międzynarodowej należy dopilnować, aby żadna osoba nie była traktowana w mniej korzystny sposób z powodu swojej płci społeczno-kulturowej, tożsamości płciowej lub orientacji seksualnej. Wyniki badań przeprowadzonych w tym obszarze wskazują, że w przypadku kwestii związanych z płcią społeczno-kulturową, tożsamością płciową lub orientacją seksualną procedury udzielania ochrony międzynarodowej obowiązujące w szeregu państw wymagają udoskonalenia na wszystkich etapach.

Choć łączna liczba wniosków dotyczących płci społeczno-kulturowej jest znacznie wyższa niż łączna liczba wniosków dotyczących tożsamości płciowej i orientacji seksualnej, co do zasady w ramach modułu dąży się do poświęcania równej uwagi obydwu tym grupom wniosków, niezależnie od tego, czy wnioski dotyczą wyłącznie jednego z tych aspektów, czy też odnoszą się do kilku z nich jednocześnie. Nacisk położono na tych pojęciach i aspektach, które mogą sprawiać większe trudności funkcjonariuszom prowadzącym sprawy przy rozpatrywaniu wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej uzasadnianych kwestiami związanymi z płcią społeczno-kulturową lub tożsamością płciową i orientacją seksualną.

Moduł dotyczący handlu ludźmi

Moduł dotyczący handlu ludźmi składa się z dwóch poziomów. W ramach pierwszego poziomu dąży się do podnoszenia świadomości wszystkich funkcjonariuszy, którzy mogą mieć styczność z ofiarami lub potencjalnymi ofiarami handlu ludźmi. Celem tego poziomu jest przekazanie uczestnikom szkolenia wiedzy i umiejętności zapewniających im możliwość identyfikowania potencjalnych ofiar handlu ludźmi oraz podejmowania odpowiednich działań po nawiązaniu pierwszego kontaktu z takimi osobami. Drugi poziom koncentruje się na ofiarach handlu ludźmi, które mogą wymagać objęcia ochroną międzynarodową. W ramach tego poziomu wyjaśnia się, w jaki sposób przygotować przesłuchanie ofiary lub potencjalnej ofiary handlu ludźmi i w jaki sposób przeprowadzić takie przesłuchanie w ramach procedury azylowej, a także jakie podejście przyjąć przy podejmowaniu decyzji w sprawie wniosków o objęcie takich osób ochroną.

Moduł dotyczący zaawansowanych kwestii związanych z włączeniem

Moduł ten jest modułem uzupełniającym podstawowy moduł dotyczący kwestii związanych z włączeniem i dotyczy efektów uczenia się w dziedzinie zaawansowanej wiedzy i umiejętności wymagających dogłębnej znajomości stosownych zagadnień teoretycznych i praktycznych. Moduł koncentruje się na bardziej złożonych aspektach procesu kwalifikowania do ochrony międzynarodowej związanych z prześladowaniem, jego przyczynami, poważną krzywdą (ochrona uzupełniająca) oraz ochroną przed prześladowaniem lub poważną krzywdą.

Uczestnicy szkolenia będą uczyli się krytycznej oceny swojej własnej pracy, zestawiając jej efekty z praktykami stosowanymi w państwach członkowskich oraz z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka dotyczącym kwestii związanych z WESA. Uczestnicy nauczą się również, w jaki sposób dokonywać wykładni prawa Unii w przypadku braku wytycznych Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, aby rozstrzygnąć złożone problemy interpretacyjne w obszarze kwalifikowania osób do ochrony międzynarodowej. Do momentu zakończenia modułu uczestnik powinien być w stanie udzielać swoim kolegom uporządkowanych i szczegółowych wytycznych w zakresie złożonych problemów interpretacyjnych związanych z kwalifikowaniem osób do ochrony międzynarodowej.

Moduł dotyczący przyjmowania

Moduł dotyczący przyjmowania jest skierowany do pracowników mających bezpośredni kontakt z osobami ubiegającymi się o udzielenie ochrony międzynarodowej w ramach procedury przyjmowania, niezależnie od tego, kto ich zatrudnia (państwo, organizacja pozarządowa, prywatny kontrahent, gmina itp.). Szkolenie przeprowadza się zgodnie z przepisami dyrektywy w sprawie warunków przyjmowania.

W trakcie tego szkolenia osoby biorące w nim udział zapoznają się z międzynarodowymi i europejskimi ramami prawnymi, w oparciu o które przyjęto dyrektywę w sprawie warunków przyjmowania w jej obecnym brzmieniu. Uczestnicy szkolenia nabywają wiedzę na temat poszczególnych etapów procesu przyjmowania, uwzględniając etap identyfikowania szczególnych potrzeb osób ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz etap pracy z grupami szczególnie wrażliwymi. Dodatkowo uczestnicy szkolenia zapoznają się ze specyfiką pracy funkcjonariusza przyjmującego i nabywają szerokie spektrum umiejętności, które mogą okazać się dla nich przydatne w ich codziennej pracy.

Moduł dotyczący rozporządzenia Dublin III

W ramach tego modułu uczestnicy uzyskują wiedzę i umiejętności w zakresie podstawowych zagadnień związanych ze stosowaniem rozporządzenia Dublin III i w zakresie funkcjonowania jego przepisów. Uczestnicy szkoleń mają również możliwość zapoznania się z bazą danych Eurodac oraz z elektroniczną siecią DubliNet. Oprócz zapoznania się z celem i treścią rozporządzenia Dublin III uczestnicy dowiadują się również, jak stosować szczegółowe przepisy rozporządzenia dotyczące, na przykład, łączenia rodzin lub gwarancji odnoszących się do małoletnich bez opieki.

Ukończenie tego modułu pozwoli na uzyskanie umiejętności i wiedzy niezbędnych do stosowania wiążącego rozporządzenia Dublin III z poszanowaniem innych międzynarodowych instrumentów ochrony praw człowieka.

Moduł dotyczący dyrektywy w sprawie procedur azylowych

W ramach modułu dotyczącego dyrektywy w sprawie procedur azylowych funkcjonariusze zajmujący się problematyką azylową, którzy w swojej codziennej pracy mają styczność z takimi aspektami ochrony międzynarodowej jako dostęp do procedury azylowej, przetwarzanie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej lub podejmowanie decyzji, zapoznają się z wytycznymi ułatwiającymi im podejmowanie stosownych działań. W ramach tego modułu uczestnicy szkoleń nabywają wiedzę i zapoznają się z praktycznymi przykładami dotyczącymi wspólnych zasad, gwarancji i obowiązków spoczywających zarówno na wnioskodawcach, jak i na organach administracji krajowej, które wszystkie państwa członkowskie musiały wprowadzić do swoich krajowych procedur azylowych zgodnie z dyrektywą w sprawie procedur azylowych. W ramach modułu dotyczącego dyrektywy w sprawie procedur azylowych uczestnicy szkolenia uzyskują wyczerpujące wyjaśnienia dotyczące złożonych kwestii, takich jak dostęp do procedury, dopuszczalność, prawo do pomocy prawnej i korzystania z usług pełnomocnika, podejmowanie decyzji, skuteczne środki odwoławcze lub procedury specjalne.

Moduł dotyczący informacji o kraju pochodzenia

Informacje o kraju pochodzenia to fakty dotyczące kraju pochodzenia osoby ubiegającej się o udzielenie ochrony międzynarodowej wykorzystywane przez pracowników zajmujących się daną sprawą i inne zainteresowane strony przy ocenianiu wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej. Do takich informacji zalicza się szerokie spektrum informacji dotyczących państwa, z którego pochodzi wnioskodawca, m.in. informacje o ramach prawnych, kwestiach kulturowych i społecznych, kontekście politycznym, geografii, warunkach humanitarnych, praktykach w zakresie praw człowieka lub sytuacji w dziedzinie bezpieczeństwa.

Informacje o kraju pochodzenia odgrywają zasadniczą rolę w ustalaniu kwalifikowalności do ochrony międzynarodowej na różnych etapach procedury (w ramach przygotowywania lub przeprowadzania przesłuchania, ale również w procesie decyzyjnym). Informacje o kraju pochodzenia mogą być również wykorzystywane do opracowywania polityki.

Głównym celem tego modułu jest uzmysłowienie uczestnikom szkoleń istotnego znaczenia informacji o kraju pochodzenia i związanych z nimi ograniczeń, jak również pozyskanie wiedzy o kwestiach związanych z tymi informacjami, ich źródłach, badaniach na ich temat i ich tworzeniu. Uczestnicy szkoleń mają możliwość przyswojenia sobie strategii poszukiwania informacji o kraju pochodzenia i udoskonalenia umiejętności w tym zakresie, a także dowiadują się o rodzajach źródeł i ocenie ich wiarygodności.

Uczestnicy zapoznają się też ze standardami jakości informacji o kraju pochodzenia oraz uczą się, jak zastosować te standardy w procesie poszukiwania i tworzenia takich informacji.

Moduł dotyczący wykluczenia

Dzięki modułowi dotyczącemu wykluczenia funkcjonariusze prowadzący sprawę mogą wyspecjalizować się w przeprowadzaniu oceny i stosowaniu przesłanek wykluczających przewidzianych w art. 1 lit. D), E) i F) konwencji genewskiej z 1951 r., które zostały również zawarte w unijnej dyrektywie w sprawie kwalifikowania. Uczestnicy szkolenia nabywają również wiedzę na temat wpływu przepisów prawa międzynarodowego, prawa krajowego, polityki i praktyk operacyjnych oraz orzecznictwa krajowego lub międzynarodowego, takiego jak orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, a także wytycznych Biura UNHCR oraz wytycznych innych istotnych organizacji lub podmiotów na możliwość zastosowania przesłanek wykluczających.

Uczestnicy szkoleń zdobywają wiedzę i umiejętności zapewniające im możliwość rygorystycznego – choć podlegającego pewnym ograniczeniom – stosowania odpowiednich przepisów, biorąc pod uwagę związane z tym obciążenia oraz obowiązki przedstawienia dowodów uzasadniających zastosowanie wykluczenia.

Moduł dotyczący zakończenia ochrony

W ramach tego modułu pracownicy zajmujący się sprawami mogą wyspecjalizować się w stosowaniu klauzul dotyczących cofnięcia i uchylenia ochrony, a także zapoznać się z innymi okolicznościami, które mogą skutkować zakończeniem ochrony, np. odmową odnowienia statusu ochrony. Uczestnicy szkoleń uczą się również, w jaki sposób interpretować warunki, które doprowadziły do zakończenia ochrony zgodnie z przepisami dyrektywy w sprawie kwalifikowania.

Po zakończeniu szkoleń w ramach tego modułu ich uczestnicy będą dysponowali wiedzą na temat różnych trybów zakańczania ochrony, a także umiejętnością przygotowywania i sporządzania decyzji w sprawie zakończenia ochrony.

Moduł dotyczący przesiedleń

Na przestrzeni ostatnich kilku lat państwa członkowskie coraz częściej korzystały z mechanizmu przesiedleń, traktując go jako jeden ze środków zapewniających możliwość trwałego rozwiązania utrzymującego się kryzysu uchodźczego. Celem tego modułu jest zwiększenie wiedzy uczestników szkolenia na temat sposobów skutecznego zarządzania różnymi etapami procesu przesiedlania. Aby zrealizować ten cel, w module omówiono kluczowe aspekty procedury przesiedlania, począwszy od opracowywania i planowania programu przesiedleń, poprzez wybór osób do przesiedlenia i przyjmowanie ustaleń poprzedzających wyjazd, aż po transport osób do miejsca przeznaczenia i świadczenie na ich rzecz usług po przybyciu na miejsce przeznaczenia.

Grupą docelową tego modułu są funkcjonariusze zatrudnieni na różnych szczeblach administracji, którzy są odpowiedzialni za opracowywanie programów przesiedleń i planowanie ich realizacji, a także pracownicy biorący udział w misjach mających na celu wybranie wnioskodawców lub spotkanie się z wybranymi wnioskodawcami po ich przybyciu do państwa członkowskiego.

Moduł dotyczący tłumaczy ustnych

Moduł ten jest skierowany w szczególności do tłumaczy ustnych biorących udział w przesłuchaniach przeprowadzanych w ramach procedury azylowej. W ramach modułu przekazuje się informacje na temat roli tłumacza ustnego, kompetencji, jakie powinien on posiadać, przepisów regulujących zakres jego obowiązków w trakcie przesłuchania oraz znaczenia zasad poufności, neutralności i bezstronności. Moduł zapewnia uczestnikom szkolenia możliwość samodzielnego sprawowania wiedzy przyswojonej w ramach części teoretycznej.

Wiedza i umiejętności nabyte po zakończeniu modułu zapewnią tłumaczom ustnym możliwość prawidłowego wykonywania ich pracy, dzięki czemu funkcjonariusz prowadzący sprawę będzie mógł uzyskać wszystkie informacje niezbędne do podejmowania decyzji na kolejnych etapach procedury.

Moduł dla kierownictwa

Moduł dla kierownictwa obejmuje szereg aspektów związanych z codziennymi obowiązkami kierownictwa służb odpowiedzialnych za ochronę międzynarodową. Moduł ten, obejmujący wiedzę teoretyczną i praktyczną, ma w zamierzeniu pomóc członkom kierownictwa tych służb w rozwijaniu kompetencji umożliwiających im egzekwowanie w podległych im jednostkach organizacyjnych przestrzegania wysokich standardów jakości w sposób efektywny i zgodny z międzynarodowymi oraz unijnymi wymogami prawnymi.

Główną grupą docelową tego modułu są zwierzchnicy pracujący z funkcjonariuszami prowadzącymi sprawy azylowe, na przykład szefowie jednostek azylowych, kierownicy zespołów w jednostkach azylowych oraz inni członkowie kierownictwa służb odpowiedzialnych za kwestie związane z ochroną międzynarodową.

Wśród innych grup, które mogą potencjalnie skorzystać z tego modułu, należy wymienić kierowników jednostek przyjmujących i liderów zespołów w jednostkach przyjmujących.

Moduł dotyczący praw podstawowych i ochrony międzynarodowej w UE

W ramach modułu dotyczącego praw podstawowych i ochrony międzynarodowej w UE omówiono kwestie związane z prawami podstawowymi w kontekście procedury azylowej. Przedmiotowy kurs szkoleniowy jest prowadzony w oparciu o przepisy Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Uczestnicy szkolenia zapoznają się z odpowiednimi przepisami karty i otrzymują stosowne wyjaśnienia dotyczące tych przepisów w kontekście kolejnych etapów procedury azylowej i procedury w zakresie przyjmowania. Przepisy te są omawiane z prawnego i praktycznego punktu widzenia, przy czym w ramach szkolenia kładzie się szczególny nacisk na najnowsze zmiany w tej dziedzinie, np. na odpowiednie orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości.

Moduł jest adresowany do pracowników uczestniczących w procedurach azylowych i procedurach w zakresie przyjmowania, uwzględniając funkcjonariuszy prowadzących sprawy, funkcjonariuszy ds. prawnych, specjalistów gromadzących informacje o kraju pochodzenia, funkcjonariuszy przyjmujących oraz innych pracowników zajmujących się różnymi etapami procedury azylowej. Moduł jest również przeznaczony dla funkcjonariuszy straży granicznej i decydentów. Szkolenie może okazać się korzystne zarówno dla doświadczonych funkcjonariuszy, jak i dla nowo zatrudnionych pracowników.

Moduł opracowano w ścisłej współpracy z FRA i Frontexem, dlatego też mogą z niego korzystać pracownicy wszystkich tych trzech agencji.

Moduł dotyczący wspólnego europejskiego systemu azylowego

Moduł dotyczący WESA zawiera ogólny opis wspólnego europejskiego systemu azylowego (WESA), skupiając się na prawnych i praktycznych zmianach w dziedzinie ochrony międzynarodowej w UE. Celem tego modułu jest podniesienie poziomu świadomości wśród funkcjonariuszy prowadzących sprawy i innych praktyków w kwestiach związanych z azylem, aby umożliwić wypracowanie wspólnego sposobu postrzegania ich roli jako kluczowych podmiotów w procesie wdrażania WESA oraz aby zapewnić możliwość stosowania podejścia oddolnego w kontekście dążenia do skutecznego wdrożenia WESA. Moduł wyposaża również uczestników szkolenia w narzędzia, z których mogą korzystać w procesie wdrażania WESA.

Moduł dotyczący wprowadzenia do problematyki ochrony międzynarodowej

W module dotyczącym wprowadzenia do problematyki ochrony międzynarodowej zarysowano kluczowe instrumenty i terminy prawne w dziedzinie azylu oraz przedstawiono krótki przegląd najważniejszych etapów procedury azylowej.

Celem tego modułu jest przygotowanie uczestników szkolenia do wykonywania pracy w sektorze ochrony międzynarodowej, ponieważ dostarcza on im podstawowej wiedzy na temat problematyki ochrony międzynarodowej. Aby zapewnić przestrzeganie wymogów dotyczących szkoleń ustanowionych w prawodawstwie UE w zakresie azylu przez państwa członkowskie, należy organizować dalsze szkolenia, w szczególności w ramach podstawowych modułów EASO adresowanych do danej grupy docelowej.

Wprowadzenie do dydaktyki

Do 2015 r. sesja szkoleniowa dla instruktorów EASO w ramach każdego modułu programu szkoleń obejmowała jednodniowe „Wprowadzenie do metod dydaktycznych” wchodzące w skład ogólnego programu szkoleń bezpośrednich. Szkolenie to miało charakter ogólny i opierało się w głównej mierze na ćwiczeniach praktycznych.

W odpowiedzi na wniosek państw członkowskich począwszy od 2016 r. szkolenie to zostanie rozszerzone o wstępną część przeprowadzaną w internecie obejmującą około 12 godzin. Celem modułu dotyczącego wprowadzenia do dydaktyki jest przygotowanie uczestników sesji szkoleniowych EASO dla instruktorów do pełnienia roli instruktorów krajowych prowadzących szkolenia przewidziane w modułach EASO. W związku z tym założono, że po ukończeniu internetowej części szkolenia uczestnicy powinni być w stanie po pierwsze przygotować szkolenia dostosowane do grupy docelowej, stosując różne metodologie i zasady, a po drugie uwzględnić odpowiednie metody radzenia sobie z konkretnymi wyzwaniami, z którymi instruktorzy mogą potencjalnie zetknąć się w trakcie prowadzenia szkolenia. Bezpośrednia część szkolenia będzie koncentrowała się na organizacji przez uczestników miniszkolenia poświęconego jednemu z zagadnień właściwych dla problematyki poruszanej w ramach danego modułu.

